

Provocări ale dreptului procesual în materia drepturilor de proprietate intelectuală

av. dr. Sonia Florea¹

Lucrarea prezentată în cadrul Conferinței naționale "In memoriam Prof. Viorel Mihai Ciobanu", organizată la Facultatea de Drept, Universitatea din București, pe data de 17 februarie 2023, pune în discuție aspecte privind configurarea normelor interne de drept procesual civil de norme de drept al Uniunii Europene din materia drepturilor de proprietate intelectuală (partea I) și relația dintre normele de drept internațional public adoptate în materie și normele interne de procedură civilă (partea a II-a).

Prealabil, precizăm că noțiunea tehnico-juridică "drept de proprietate intelectuală" se impune legiuitorului român ca efect al aderării României la tratate internaționale care utilizează această noțiune juridică, nu orice altă noțiune, precum Convenția de la Paris din 1883 pentru protecția proprietății industriale² și prin dispozițiile Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene³, care utilizează noțiunea "proprietate intelectuală" în cuprinsul dispozițiilor art. 17 alin. (2), intitulat "dreptul de proprietate".

I Configurarea normelor interne de drept procesual civil de norme de drept al Uniunii

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene⁴ nu conferă Uniunii competența de a reglementa norme de procedură civilă, această prerogativă aparținând legiuitorului național, conform principiului autonomiei procedurale a statelor membre.

Uniunea are competența de a adopta acte normative în scopul realizării pieței interne și asigurării bunei funcționări a acesteia. Protecția proprietății intelectuale este esențială pentru realizarea pieței interne și intră în sfera competenței de reglementare a Uniunii, partajată cu statele membre.

În materia drepturilor de proprietate intelectuală, legiuitorul european a adoptat Regulamente prin care a creat titluri europene care asigură o protecție uniformă a drepturilor în Uniune și Directive pentru apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre (art. 115 TFUE⁵).

Sunt Directive care instituie norme de drept procesual:

¹Avocat în Baroul București, asociat în cadrul SCPA Florea Gheorghe și Asociații. Autoarea poate fi contactată la adresa sonia.florea@avfloreaagheorghe.ro.

² Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale, în forma revizuită la Stockholm la 14 iulie 1967, ratificată de România prin Decretul nr.1177 din 28.12.1968 - B.Of. nr.1/06.01.1969.

³ Jurnalul Oficial C 326, 26.10.2012, p. 391-407, accesibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=RO>.

⁴ Jurnalul Oficial C 326, 26.10.2012, p. 0001-0390, accesibil la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=RO>.

⁵ Potrivit căruia: "Fără a aduce atingere articolului 114, Consiliul, hotărând în unanimitate în conformitate cu o procedură legislativă specială și după consultarea Parlamentului European și a Comitetului Economic și Social, adoptă directive pentru apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre, care au incidență directă asupra instituirii sau funcționării pieței interne".

- Directiva nr. 48/2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală⁶, transpusă în dreptul intern prin OUG nr. 100/2005 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate industrială⁷ și prin OUG nr. 123/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe⁸.

Prin aceste acte normative au fost instituite norme de procedură cu caracter special, cum sunt cele privind: calitatea procesuală activă și pasivă în cereri de ordonanță președințială, obținerea de informații privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor pretins contrafăcute sau piratate, măsuri definitive precum retragerea din comerț și distrugerea fizică a mărfurilor contrafăcute sau piratate șamd.

- Directiva nr. 943/2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale a acestora⁹, transpusă în dreptul intern prin OUG nr. 25/2019¹⁰, prin care, conform opțiunii legiuitorului european¹¹, au fost instituite norme de procedură speciale, care derogă atât de la Directiva nr. 48/2004 aplicabilă numai drepturilor de proprietate intelectuală cu caracter exclusiv, cât și de la normele generale ale Codului de procedură civilă, cum sunt: măsuri pentru judecarea litigiului fără prezența publicului, care derogă de la principiul publicității procesului civil; măsuri pentru limitarea accesului părților și reprezentanților acestora la actele dosarului care conțin secrete comerciale, cu riscuri sub aspectul respectării principiului contradictorialității și a dreptului la apărare etc.

Transpunerea Directivelor care instituie norme de procedură ridică probleme de coerență normativă în cadrul sistemului juridic de drept procesual național, care este din ce în ce mai fragmentat.

Crearea unor regimuri de drept procesual civil diferite, pentru anumite categorii restrânse de drepturi contrazice principiul fundamental al dreptului procesual civil potrivit căruia acțiunea civilă este uniformă, iar legea nu creează pentru fiecare drept subiectiv în parte o acțiune proprie, principiu afirmat și susținut constant în doctrina relevantă¹².

Pe data de 13 decembrie 2022 a intrat în vigoare OUG nr. 169 pentru modificarea și completarea Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice¹³, prin care au fost transpuse dispozițiile

⁶ Accesibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32004L0048&from=RO>.

⁷ Monitorul Oficial nr. 643 din 20 iulie 2005.

⁸ Monitorul Oficial nr. 843 din 19.09.2005.

⁹ Jurnalul Oficial L 157, 15.6.2016, p. 1–18, accesibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016L0943&from=RO>.

¹⁰ Monitorul Oficial nr. 309 din 19.04.2019.

¹¹ a se vedea: Declarația privind art. 2 din Directiva nr. 48/2004 (2005/295/EC), publicată în Jurnalul Oficial nr. L 94/37 din 13.04.2005, accesibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu> și SWD/2013/0471 și Studiul de impact care a stat la baza adoptării Directivei nr. 943/2016 (SWD/2013/0471 final), în care se precizează în mod expres că "*contrar Acordului TRIPS, legislația Uniunii Europene privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală se aplică numai încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală formale (acordate de o autoritate statală - n.ns.), cu excluderea secretelor comerciale*" (traducerea n.ns.), din 28 noiembrie 2013, accesibil numai în limba engleză, la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52013SC0471&qid=1605711125200>, intitulat "*Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the protection of undisclosed know-how and business information (trade secrets) against their unlawful acquisition, use and disclosure*".

¹² E. Herovanu, "*Principiile procedurii judiciare*", Institutul de arte grafice "*Lupta*" N. Stroilă, București, 1932, p. 123 și 125; V.M. Ciobanu, "*Tratat teoretic și practic de procedură civilă*", Ed. Național, București, 1996, p. 13.

¹³ Monitorul Oficial nr. 1196 din 13.12.2022.

art. 45¹⁴ din Directiva nr. 2436/2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci¹⁵, care a instituit o procedură administrativă specială de soluționare a cererilor de decădere din drepturile conferite de marca înregistrată și a cererilor de anulare a înregistrării mărcii, de competența oficiilor naționale.

Procedura administrativ-jurisdicțională de anulare și decădere este aplicabilă, conform legii, din 14 ianuarie 2023 și are caracter facultativ și alternativ procedurii judiciare de anulare și decădere de competența Tribunalului București.

Comisia de specialitate din cadrul OSIM, are atribuții jurisdicționale și soluționează cererile cu aplicarea normelor de procedură speciale ale Legii nr. 84/1998, completate cu normele generale ale Codului de procedură civilă.

OSIM nu are calitate de parte în litigiu, fiind astfel exclusă aplicarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Art. 61⁹ alin. (10) din Legea nr. 84/1998 enumeră hotărârile care pot fi pronunțate de comisie: hotărâri de admitere sau de respingere a cererii, hotărâri prin care se ia act de renunțarea la judecata cererii sau de tranzacția părților și hotărâri prin care se constată perimarea cererii.

Enumerarea nu are caracter exhaustiv, având în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia art. 6 (1) din Convenția europeană a drepturilor omului¹⁶ este aplicabil în toate procedurile al căror rezultat este decisiv și determinant pentru existența unui drept privat cu caracter civil, cum este și procedura administrativ-jurisdicțională de anulare și decădere, determinantă pentru stingerea dreptului la marcă înregistrată, drept protejat ca "bun", în sensul dispozițiilor art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

În consecință, procedura poate fi finalizată și prin hotărâri de admitere a excepțiilor procesuale, numai astfel fiind posibilă asigurarea disciplinei procesuale, respectarea dreptului la apărare și soluționarea cererilor într-un termen optim și previzibil.

¹⁴ Potrivit art. 45 "Procedura de decădere din drepturi sau de declarare a nulității (1) Fără a aduce atingere dreptului părților de a introduce o cale de atac în instanță, statele membre prevăd o procedură administrativă eficientă și rapidă de decădere din drepturi sau de declarare a nulității unei mărci în fața oficiilor lor. (2) Procedura administrativă de decădere din drepturi prevede că titularul unei mărci este decăzut din drepturile sale din motivele prevăzute la articolele 19 și 20. (3) Procedura administrativă de nulitate prevede că marca este declarată nulă pe baza a cel puțin unuia dintre următoarele motive: (a) marca nu ar fi trebuit să fie înregistrată, deoarece nu se conformează cerințelor prevăzute la articolul 4; (b) marca nu ar fi trebuit să fie înregistrată, din cauza existenței unui drept anterior în sensul articolului 5 alineatele (1)-(3). (4) Procedura administrativă prevede că cel puțin următoarele persoane sunt îndreptățite să depună o cerere de decădere sau în nulitate: (a) în cazul alineatului (2) și al alineatului (3) litera (a), orice persoană fizică sau juridică și orice grup sau organism constituit în scopul de a reprezenta interesul fabricanților, al producătorilor, al furnizorilor de servicii, al comercianților sau al consumatorilor și care, în conformitate cu legislația care îi este aplicabilă, are capacitatea de a sta în justiție ca reclamant sau pârât; (b) în cazul alineatului (3) litera (b) din prezentul articol, titularul unei mărci anterioare astfel cum se menționează la articolul 5 alineatul (2) și la articolul 5 alineatul (3) litera (a) și persoana autorizată în conformitate cu legislația relevantă să exercite drepturile conferite de o denumire de origine sau o indicație geografică protejată astfel cum se menționează la articolul 5 alineatul (3) litera (c). (5) O cerere de decădere din drepturi sau de declarare a nulității unei mărci poate fi depusă împotriva totalității produselor sau serviciilor sau a unei părți a produselor sau serviciilor pentru care a fost înregistrată marca contestată. (6) O cerere de declarare a nulității unei mărci poate fi depusă pe baza unuia sau mai multor drepturi anterioare, cu condiția ca toate acestea să aparțină aceluiași titular".

¹⁵ Accesibilă la adresa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2436&from=RO>.

¹⁶ Accesibilă la adresa: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts&c=>.

Este de remarcat faptul că legiuitorul a prevăzut în mod expres că în procedura administrativ-jurisdicțională, comisia de specialitate din cadrul OSIM are competența de a pronunța sancțiunea perimării.

Problema a fost controversată în practica judiciară, în privința procedurii administrativ-jurisdicționale de soluționare a contestației, dat fiind că ÎCCJ a statuat că, în toate cazurile, Comisia de contestații este obligată să pronunțe o hotărâre pe fondul contestației, cu consecința prelungirii unui litigiu timp de 15 ani.

Împotriva hotărârii pronunțate în procedura administrativ-jurisdicțională poate fi exercitată calea de atac a contestației, de competența Tribunalului București, care exercită un control judecătoresc, cu aplicarea normelor generale de procedură din materia căilor de atac devolutive.

Normele de drept procesual se impune să fie interpretate și aplicate în conformitate cu dreptul Uniunii, în acest scop fiind instituit mecanismul trimiterii preliminare.

Jurisprudența relevantă¹⁷ privitoare la principiile care guvernează relația dintre dreptul național și dreptul Uniunii este în sensul că principiul autonomiei procedurale a statelor membre poate suferi limitări dacă, în situațiile care intră sub incidența dreptului Uniunii, dispozițiile procedurale naționale sunt mai puțin favorabile decât în situații similare supuse dreptului intern (conform principiului echivalenței), sau dacă dispozițiile procedurale naționale fac imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea și aplicarea dreptului Uniunii (conform principiului efectivității).

Principiul efectivității dreptului Uniunii nu constrânge statele membre să instituie alte norme procedurale decât cele stabilite de dreptul intern, cu excepția cazului în care nu există un mijloc procesual care să permită garantarea respectării drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii.

Principiul supremației dreptului Uniunii nu admite ca norme de drept intern să aducă atingere unității și eficacității acestuia.

Dacă incompatibilitatea dintre o normă de drept intern și dreptul Uniunii se datorează interpretării jurisprudențiale a acesteia, se impune înlăturarea respectivei jurisprudențe.

În cazul în care o dispoziție de drept intern încalcă o dispoziție a dreptului Uniunii, care pune în sarcina statelor membre o obligație de rezultat clară și precisă, instanțele naționale trebuie să lase neaplicate respectivele dispoziții de drept intern, inclusiv cele de natură constituțională.

Jurisprudența Curții de Justiție este izvor de drept.

Hotărârea Curții este în aceeași măsură obligatorie pentru instanța națională care a sesizat Curtea cu întrebarea preliminară, pentru toate celelalte instanțe naționale sesizate cu o problemă de drept identică și pentru legiuitorul național, care nu poate adopta acte normative contrare dreptului Uniunii, astfel cum acesta a fost interpretat de Curtea de Justiție.

II Relația dintre dreptul internațional public din materia drepturilor de proprietate intelectuală și normele de procedură civilă.

¹⁷ Hotărârea *Randstad Italia*, pronunțată de CJUE, Marea Cameră, la 21 decembrie 2021 (C-497/20).

Normele de drept internațional public prevăzute de Tratatate ratificate de Parlament fac parte din dreptul intern în condițiile stabilite prin cadrul legislativ intern¹⁸.

Pentru a răspunde problemelor ridicate în practică, regimul juridic aplicabil mărcilor internaționale înregistrate la Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) conform Aranjamentului de la Madrid¹⁹ sau Protocolului referitor la Aranjament²⁰ a fost clarificat prin HG nr. 1197/2022²¹, intrată în vigoare la 10 octombrie 2022, care a modificat și completat HG nr. 1134/2010 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 84/1998.

Potrivit art. 28 din HG nr. 1197/2022, comunicările OSIM cu privire la mărci internaționale se emit conform Regulamentului comun²² de aplicare a Aranjamentului de la Madrid și Protocolului referitor la Aranjament.

Termenele pentru exercitarea căilor de atac reglementate prin norme procesuale de drept intern se calculează de la data publicării înregistrării internaționale în Gazeta OMPI - singura publicație oficială privind mărcile internaționale conform Regulamentului comun de aplicare.

Dispozițiile Aranjamentului de la Madrid și Protocolului referitor la Aranjament nu pot fi invocate decât de destinatarii acestor norme de drept internațional public: statele semnatare, prin autoritățile naționale competente și Biroul internațional al Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale - organul administrativ comun.

Privitor la îndeplinirea sau neîndeplinirea de către România a obligațiilor ce îi revin în temeiul Convenției privind eliberarea brevetelor europene²³ este relevantă Decizia ÎCCJ nr. 2/2017²⁴, pronunțată de completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în interpretarea art. 28 alin. (2)²⁵ din OG nr. 66/2000 și art. 20 alin. (1)²⁶ din OG nr. 66/2000 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier în proprietate industrială²⁷.

Prin Decizia ÎCCJ nr. 2/2017 s-a statuat că o persoană juridică poate fi reprezentată în fața instanțelor judecătorești de o altă persoană juridică - respectiv de forma de exercitare a profesiei de consilier în proprietate industrială, care poate fi inclusiv o societate cu răspundere limitată sau

¹⁸ Art. 11 din Constituția României, Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003.

¹⁹ Aranjamentul privind înregistrarea internațională a mărcilor din 14 aprilie 1891, ultima revizuire în 1967, ratificat de România prin Decretul nr. 1176/1968, accesibil la adresa: <https://www.osim.ro/wp-content/uploads/2018/02/madrid.pdf>.

²⁰ Adoptat la Madrid la 27 iunie 1989, ratificat de România prin Legea nr. 5/1998, accesibil la adresa: <https://www.wipo.int/wipolex/en/treaties/textdetails/12603>.

²¹ Monitorul Oficial nr. 976 din 7 octombrie 2022.

²² Ultima formă a Regulamentului de aplicare, în vigoare la 1 februarie 2023, poate fi accesată la adresa: <https://www.wipo.int/wipolex/en/text/586467>.

²³ Convenție din 1973, la care România a aderat prin Legea nr. 611/2002, accesibil la adresa <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2020/e/index.html>.

²⁴ Accesibilă la adresa: <https://www.iccj.ro/2017/01/30/decizia-nr-2-din-30-ianuarie-2017-2/>.

²⁵ Potrivit art. 22 alin. (2) din OG nr. 66/2000: "Reprezentarea în fața instanțelor judecătorești a solicitanților, a titularilor sau a persoanelor interesate de către consilierii în proprietate industrială este condiționată de calitatea acestora de avocat sau de consilier juridic."

²⁶ Potrivit art. 20 alin. (1) din OG nr. 66/2000: "Consilierii în proprietate industrială cu liberă practică își desfășoară activitatea în cabinete individuale autorizate, cabinete individuale asociate pe bază de contract, societăți civile profesionale persoane juridice sau în societăți comerciale având ca unic obiect activitățile în domeniul proprietății industriale."

²⁷ Monitorul Oficial nr. 1019 din 21 decembrie 2006.

o societate pe acțiuni - prin consilierul lor juridic al acesteia - angajat cu contract de muncă, dacă acesta este și consilier în proprietate industrială.

Decizia nr. 2/2017 este contrară Deciziei nr. 9/2016²⁸, pronunțată anterior de ÎCCJ, în complet pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care, în interpretarea art. 84 alin. (1) C.pr.civ.²⁹, ÎCCJ a statuat că o persoană juridică nu poate fi reprezentată în instanță prin mandatar persoană juridică, nici prin consilierul juridic sau avocatul acesteia din urmă.

În motivarea Deciziei nr. 2/2017, ÎCCJ a invocat Regula 152 alin. (11)³⁰ din Regulamentul de aplicare a Convenției privind eliberarea brevetelor europene, privitoare la reprezentarea în fața Oficiului European de Brevete. Conform motivării, dispozițiile OG nr. 66/2000 s-au inspirat din "sistemul de reprezentare creat prin Convenția brevetului european", pe care România s-a angajat să o respecte (par. 110, decizie³¹).

Care este însă interpretarea oficială dată Regulii 152 alin. (11) din Regulamentul de aplicare a Convenției?

Conform Comunicatului Oficiului European de Brevete privind reprezentarea la Oficiu din 28 august 2013³², publicat în JO OEB nr. 535:

"[...] dreptul de reprezentare în fața Oficiului poate fi exercitat exclusiv de persoane fizice. [...] Este important de reținut că înregistrarea unei asociații de mandatar la Oficiul European de Brevete nu conferă acesteia statutul de persoană juridică".

Având în vedere că "sistemul de reprezentare" creat de Convenția privind eliberarea brevetelor europene exclude reprezentarea unei persoane juridice prin mandatar persoană juridică, implicit, prin consilierul juridic al acesteia, dispozițiile OG nr. 66/2000, în interpretarea dată prin Decizia ÎCCJ nr. 2/2017, încalcă obligațiile asumate de România prin Convenția privind eliberarea brevetelor europene.

Legea specială nr. 64/1991 privind brevetele de invenție³³ respectă Convenția brevetului european, deoarece, la art. 2 lit. h), prin noțiunea "mandatar autorizat" desemnează exclusiv persoana fizică, consilierul în proprietate industrială care poate avea și calitatea de reprezentant în procedurile în fața OSIM.

Legea specială nr. 64/1991 nu reglementează reprezentarea în fața instanțelor judecătorești. Problema excede sferei de reglementare a legii speciale și intră în sfera de reglementare a normelor generale ale Codului de procedură civilă.

²⁸ Accesibilă la adresa: <https://www.iccj.ro/2016/04/04/decizia-nr-9-din-4-aprilie-2016/>.

²⁹ Potrivit art. 84 alin. (1) C.pr.civ.: "Persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii."

³⁰ Accesibilă la adresa: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2020/e/r152.html>.

³¹ "110. Pe de altă parte, trebuie remarcat că legiuitorul a urmărit armonizarea legislației naționale cu a celorlalte țări europene, dar a considerat că emiterea Ordonanței Guvernului nr. 66/2000 „se impune în mod necesar pentru ca, până la data aderării României la Convenția brevetului european, corpul de consilieri să poată fi constituit și să funcționeze la un înalt nivel de calificare, conform practicilor europene, în vederea agreării acestora pe lângă Oficiul European de Brevete”. În adoptarea reglementării legiuitorul s-a inspirat, așadar, din sistemul de reprezentare creat prin Convenția brevetului european".

³² Accesibilă la adresa: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/official-journal/2016/etc/se4/p312.html>.

³³ Republicată în Monitorul Oficial nr. 613 din 19 august 2014.

Și în concepția Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat³⁴, conform art. 28 alin. (1)³⁵, numai avocatul înscris în tabloul baroului, cu drept de exercitare a profesiei, are dreptul să asiste și să reprezinte orice persoană fizică sau juridică.

Legea nr. 51/1995 conferă dreptul de reprezentare numai avocatului persoană fizică, nu și formelor de exercitare a profesiei de avocat.

Aceeași este și concepția legiuitorului european. Art. 19 din Statutul Curții de Justiție³⁶ stabilește că părțile (altele decât statele membre și instituțiile Uniunii) "trebuie să fie reprezentate de un avocat" [...] „autorizat să practice în fața unei instanțe a unui stat membru".

Dreptul de reprezentare este recunoscut numai avocatului persoană fizică, nu și formelor de exercitare a profesiei, care nu sunt menționate în hotărârile Curții de Justiție.

Avocații care compar în fața Curții "se bucură de drepturile și garanțiile necesare exercitării independente a funcției lor", în interesul public privind buna administrare a justiției.

În cazul reprezentării unei persoane juridice, "exercitarea independentă a funcției de avocat" impune, conform jurisprudenței constante a Curții³⁷: lipsa unui raport de muncă între avocat și persoana juridică reprezentată, lipsa calității de asociat sau acționar în cadrul persoanei juridice reprezentate, lipsa unei funcții de conducere în cadrul persoanei juridice reprezentate.

În cazul neîndeplinirii condițiilor legale privind reprezentarea, este incidentă sancțiunea nulității absolute a actelor de procedură întocmite de avocat și a tuturor actelor de procedură subsecvente.

Sancțiunea nulității absolute nu poate fi înlăturată prin ratificare. Sub acest aspect, este relevantă hotărârea Curții de Justiție, din 24 martie 2022, pronunțată în materia drepturilor de proprietate industrială, în cazul PJ c. Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), C-529/18 P și C-531/18 P³⁸.

Scurte concluzii

Normele de procedură edictate pentru dobândirea, apărarea și stingerea drepturilor de proprietate intelectuală de sorginte europeană și internațională provoacă în mod constant dreptul procesual general și determină evoluția acestuia.

Marja de libertate a legiuitorului național în materia drepturilor de procedură civilă este stabilită de principiul supremației dreptului Uniunii, care nu admite ca norme de drept intern, chiar de

³⁴ Republicată în Monitorul Oficial nr. 440 din 24 mai 2018.

³⁵ Potrivit art. 28 alin. (1) din Legea nr. 51/1995: "Avocatul înscris în tabloul baroului are dreptul să asiste și să reprezinte orice persoană fizică sau juridică, în temeiul unui contract încheiat în formă scrisă, care dobândește dată certă prin înregistrarea în registrul oficial de evidență." Art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995 este relevant: "Profesia de avocat se exercită numai de avocații (subl. ns.) înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare U.N.B.R".

³⁶ Accesibil la adresa: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/ro/.

³⁷ Hotărârea pronunțată de Marea Cameră, la 4 februarie 2020, în cazul Uniwersytet Wrocławski, C-515/17 și C-561/17, par. 65, accesibilă la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=223001&pageIndex=0&doclang=ro&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2381447>.

³⁸ Accesibilă la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=256466&pageIndex=0&doclang=ro&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2381230>.

natură constituțională, să aducă atingere unității și eficacității acestuia și de principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii.